

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Assasinvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

nibus inita ita, in alijs sunt tacita pa-
cta per figurarum, seu characterum
quorundam signa, ideo huiusmodi artes
sunt penitus repudiandæ. secundum
Thom. ibi. 2. 2. ad 2. infra, Superstitio.
§. 3.

3 Ars si qua est, faciens ea quibus ho-
mines non nisi ad peccatum uti pos-
sunt, non est licita: & talia facientes,
vel vendentes, peccant, quia occasio-
nem alijs peccandi præbent. C. si cul-
pa. de iniur. & dam. dato, ut si quis ido-
la fabricaret, candelabra ad idolatriam,
vel aliqua alia pertinentia ad ritum lu-
dæorum simili ratione, vel ad usuram
& simoniam: secundum Ray. ad fur-
ta, ad artem magicam, & similia: secun-
dum Thom. secunda secundæ, quol.
169. a. 2. ad 4. tales mortaliter pecca-
rent.

4 Ars quæ facit aliqua, quibus ho-
mines ad bonum & ad malum uti pos-
sunt, non est prohibita, ut ars facienti
arma, chartas, scafos, fucos, & similia,
& facientes talia non ad malum v-
sum, & vendentes similiter, non pec-
cant mortaliter. Si autem scirent, quod
ille, cui vendunt, vult uti ad mortale
peccatum, ut ad bellum iniustum, ad
incantationes, peccarent mortaliter
vendendo, dantes auxilium, & coope-
rantes ad peccatum mortale, ut dicit
Caic. secunda secundæ. q. supra. melius
tamen facerent tales, si aliam artem
possent inuenire. Si tamen talis ars ef-
set prohibita, vel per Principes, vel per
Papam, non liceret ea uti, neque ven-
dere huiusmodi artificia ob prohi-
bitionem.

5 Qui vendunt huiusmodi prohibi-
ta, ut puta idolum, an teneantur resti-
tuere, vel dare pauperibus lucrum? dic-
tum secundum Ar. flo. quod non de præce-
pto, quamuis Pan. in c. multa sunt. ne-
cle. vel mon. dicat quod sic. infra, Re-
stitutio. §. 19.

6 Videntes balistis contra Chri-
stianos, intellige in bello iniusto, secun-
dum gl. in c. vnico, de sagittarijs. mor-
taliter peccant, & debent excommu-
nicari. Sed hodie canon iste pro nihilo
est, secundum Caic. in summa, ver.

sagittarij: dum quilibet bellum suum
ut iustum habet.

7 Ars histrionum, & instrumento-
rum musicalium, si fiat debito modo,
& a personis, quibus non prohibetur,
& temporibus debitis, non per turpia
verba, & dare eis etiam aliquid, non est
illicitum, supra, Adulatio. §. 4. infra, Hi-
strio. §. 1. & 2.

8 Ars mercatoria non est licita, quan-
do mercatores inter se conueniunt, ut
alios non instruant, aut non vendant
nisi certo modo, causa fraudis, secun-
dum Panor. post Inno. de appel. in fi.
c. significante. secus si ex privilegio,
vel ex consuetudine hoc facerent, vel
propter aliquam causam licitam, non
autem propter causam illicitam, etiam
si iuramento firmassent, infra, Mercat-
tia. per totum. Monopolium per to-
tum.

9 Artes in quibus periculum viræ
proprie vel alienæ imminet, ut in plu-
ribus vel frequenter, sicut ars transien-
tium super chordas, ars torneamen-
torum (quæ est prohibita. de torneam-
c. 1) non possunt sine mortali peccato
exerceri, quia exponere se, vel alium,
periculo mortis, nisi pro honore Dei,
vel salute animæ. & c. mortale est. ne-
que ars facientium fucos, quibus mu-
lieres faciem pingunt, illicita est, cum &
mulier sine peccato se ornare queat, ut
dicit Tho. secunda secundæ. q. 119.
Ideo male faciunt hi, qui talibus ne-
gant absolutionem.

ASSASINVS.

1 Assassini erant quidam homi-
nes infideles, qui de facili induce-
bantur ad occidendum Christianos,
& contra, non eos, sed inducentes, est
lata excommunicatio. in 6. de homic. c.
pro humani. & bona istorum sunt ea
pientium, si sunt bona temporalia, &
sit declaratum per sententiam iudicis il-
los esse assassinos, vel deductores, vel
mandatores talium, secundum Ioan.
And. in d. c. pro humani. infra. Exco-
municatio. §. 77.

2 Vnum notabile hic accipe, quod
quando iura dicunt penam imponi
ipso iure, vel ipso facto, debent intelli-
gi, dum-

gi, dummodo sit secunda sententia declaratoria, per quam declaratum sit, fuisse commissum id, propter quod veniebat imponenda talis poena, alias illa effectum non sortiretur, & executionem. Et hoc etiam tenet Innoc. in l. si quis maior. Cap. de transact. etiam quod tale sit ita notorium, quod non possit aliqua tergiversatione celari, adhuc talis sententia declaratoria requiritur, quamvis Pan. in c. cum non ab homine de iudi. tenuerit contrarium. Voluit etiam Pan. in ca. cum canonibus de consi. quod quando bona alicuius sunt ipso iure confiscata, quod talis cum bona conscientia non possit illa retinere, quia statim sunt fisco acquisita, & hoc etiam reprehenditur, infra, haereticus. §. 1. Si tamen textus diceret, ipso iure sit priuatus, & quod non requiratur alia sententia declaratoria, sicut fecit Paulus 2. in extrauag. ambrosius, secus esset. Et quando dicitur quod poena iuris requirit sententiam declaratoriam, intelligitur de poena, quae actui hominis quantum ad executionem requirit, ut priuatio bonorum, non de poena, quae hoc non requirit, ut excommunicatio. Ad hoc quod quis inuoluatur praedicta sententia excommunicationis, oportet quod actu interficiatur per assassinos aliquem Christianum, vel mandet hoc fieri, vel patienter receperit, vel defendat, vel occulter.

ASTROLOGIA.

ASTROLOGIA una est de septem artibus liberalibus, & est vere scientia, neque de se mala, aut prohibita, secundum Panorm. in c. ex timore. de sorti. Vnde & iura premiant has scientias exercentes. lib. 1. ff. de var. & extraor. cogni. Peccant tamen quandoque homines circa eam. Et primo, si ea quae sunt fidei Christianae, habeantur tanquam causis caelestibus subiecta. Secundo, si de futuris contingentiis certum fiat iudicium. Tercio, si actus humani necessario caelestibus causis subiecti esse credantur. hoc enim esset tollere liberum arbitrium. Et quodlibet horum trium, ex suo ge-

nere mortale peccatum est. secundum Caiet. ibi, quia haec tollunt fidem, liberum arbitrium, & gratiam diuinam, legemque, & totam Christianorum vitam.

Si quis dicat corpora caelestia, & constellationes inclinare homines quandoque ad vitia, quandoque ad virtutes, non errat, dummodo non credat homines cogi, quia voluntas, quae est principium humanarum operationum, non subijcitur caelo, ut S. Tho. in pluribus locis dicit.

IVDICARE etiam de infirmitatibus, sanitatibus, pluuijs, & alijs quae ex caelesti influentia procedere possunt, bonis Astrologis permittitur, quauis saepe errant, quia vera astrologiam non habent. His etiam Caiet. in summa ibi consentit, & Th. 1. q. 11 §. 2. 4. ad 3. Angelica, quae dicit, Astrologiam potius mittere homines in errorem, intelligit de diuinatoria, & ea, quae arte demonum habetur, de qua omnia iura per eum allegata debent intelligi, & non de ea, quae vere est scientia.

ASTVTIA.

ASTVTIA est per simulatas, & adolosas, & fraudulentas vias ad finem aliquem progressus. Ex S. Tho. secundum secundam. q. 55. a. 3. ideo manifestum est peccatum, prudentiae oppositum, & secundum subiectam materiam inuenitur mortale, & veniale. Si enim nocet notabiliter proximo, inter mortalia computatur, sicut medicum perniciosum: si autem non nocet multum, vel nihil, vel officit, venialis erit, secundum Caiet. ibi, in summa. Est & quaedam astutia bona, quae ad bonum finem ordinatur, de qua 1. Cor. 12. cum essem astutus, dolo vos cepi.

AVARITIA.

AVARITIA secundum quod importat voluntatem accipienda vel retinendi alienum, est peccatum mortale, nisi ex imperfectione actus, & hoc modo opponitur iustitiae. Secundum autem quod nominat inordinatum appetitum pecuniae, contrariatur liberalitati, & communiter est peccatum